

Developmental Coordination Disorder Wat is (on-) bekend?

H. Reinders-Messelink, B. Knoester

Arbeid
Onderwijs
Revalidatie

Revalidatie
Friesland

DCD

DCD andere termen

Clumsy Child
Onhandig
Minimal Brain dysfunction (MBD)
Dyspraxie
Sensomotorisch integratiestoornis
Minor Neurological Dysfunction (MND)

DCD andere termen

1994: DCD internationaal
1997: DCD in Nederland

DCD volgens DSM IV

Diagnostic and Statistical Manual for
Mental Disorders

DSM IV criteria voor DCD

A. De uitvoering van dagelijkse handelingen, welke motorische coördinatie vereisen, is beduidend slechter dan verwacht gezien de chronologische leeftijd van een kind en het gemeten intelligentie nivo. Dit kan tot uiting komen in het later bereiken van motorische mijlpalen (zoals lopen, kruipen, zitten), in het laten vallen van voorwerpen, 'houterigheid', slechte prestaties bij sport, of een slecht handschrift.

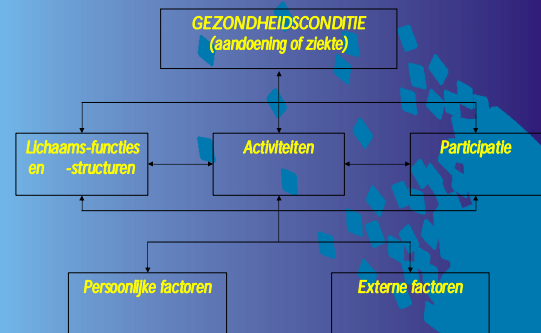
DSM IV criteria voor DCD

B. De aandoening zoals vermeld onder A beïnvloeden zichtbaar de schoolse prestaties of algemene dagelijkse activiteiten.

C. De aandoening is niet het gevolg van een medische conditie (zoals cerebral palsy, hemiplegie of spierdystrofie).

D. Als er sprake is van mentale retardatie, moeten de motorische problemen ernstiger zijn dan de problemen die normaal gesproken bij mentale retardatie voorkomen.

ICF model

Problemen DCD primair

Onhandige motoriek:

- handvaardigheid- / schrijfproblemen
- coördinatie problemen
- balansproblemen
- moeite met leren nieuwe motorische vaardigheden

Problemen DCD primair

Onhandige motoriek betekent:

- problemen met zelfverzorging: aan- en uitkleden, veters strikken, knopen blouse, eten met mes en vork
- problemen met leren fietsen, zwemmen
- op school: schrijven en andere handvaardigheidsproblemen
- problemen met plannen en organiseren van werk

Problemen DCD secundair

Problemen in zelfvertrouwen
Sociaal – emotionele problemen

Comorbiditeit:

- ADHD
- PDD-NOS
- leerproblemen

Problemen DCD anders

Fitheid
Planning
Informatieverwerking
Sensorische problemen

Oorzaak DCD?

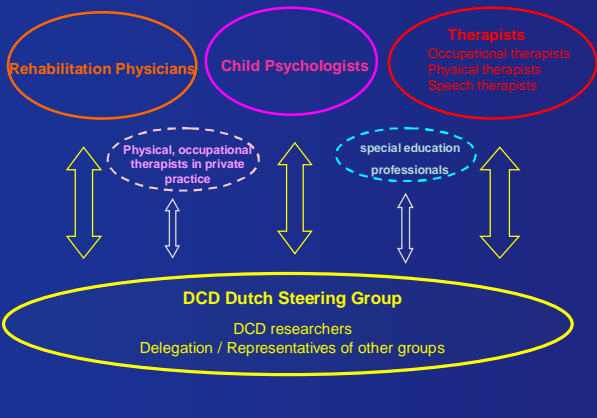
ONBEKEND

Neurologische problemen?

Behandeling van DCD

Eerstelijns fysio- en / of ergotherapeut
Revalidatiecentrum

DCD netwerk

Behandeling van DCD

Taakgericht oefenen: veel en gevarieerd
Wat kind belangrijk vindt
Met aandacht voor context

Effect van behandeling???

Nieuwe ontwikkelingen

DCD richtlijn

Meer informatie?

www.dcdnoordenmiddenlimburg.nl

www.recmiddenbrabant.nl

www.kinderrevalidatie.info

h.a.reinders@revalidatie-friesland.nl